

PROJEKT POTOMEK

GRAEME SIMSION

PROJEKT POTOMEK

**PROJEKT
POTOMEK**

GRAEME SIMSION

Original title: Graeme Simsion: The Rosie Effect

Copyright © Graeme Simsion, 2014

© First Published in Australia

by The Text Publishing Company Pty Ltd, 2014

Cover design by WH Chong

Czech edition © Fortuna Libri, Praha 2015

Translation © Jana Jašová, 2015

Vydalo nakladatelství Fortuna Libri.

www.fortunalibri.cz

Odpovědná redaktorka Alena Peisertová.

První vydání.

Všechna práva vyhrazena

Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, ukládána do informačních systémů nebo rozšiřována jakýmkoli způsobem, ať už elektronicky, mechanicky, fotografickou cestou nebo jinými prostředky bez souhlasu majitele práv.

ISBN 978-80-7321-997-0

Anne

1

V PÁTEK NEMĚL BÝT POMERANČOVÝ DŽUS. S ROSÍ JSME SICE OPUSTILI Standardizovaný stravovací systém ve jménu vyšší „spontánnosti“ za cenu delšího času stráveného nakupováním, nutnosti pořizovat seznamy potravin a plýtvání. Shodli jsme se na tom, že tři dny z každého týdne budou nealkoholické. Jak jsem předvídal, bez formálního plánování bylo tento cíl těžké naplnit. Rosie nakonec pochopila, že moje řešení má logiku.

Pátky a soboty jsou rozumnou volbou dnů pro konzumaci alkoholických nápojů. O víkendu neměl nikdo z nás přednášky. Mohli jsme spát dlouho a byla zde i možnost sexu.

Sex se plánovat absolutně nesměl, aspoň ne výslovně, ale už jsem znal sled událostí, které zvyšovaly jeho pravděpodobnost. Borůvkový muffin z pekárny Modrá obloha, trojité espresso od Othy, svlečení košile (já) a moje napodobení Gregoryho Pecka v roli Attika Finche v *Jako zabít ptáčka*. Naučil jsem se nedělat pokaždé tyto čtyři věci ve stejném pořadí, jinak by moje úmysly byly příliš očividné. Dvakrát

jsem se rozhodl pro hod mincí za účelem vybrat, jakou složku vypustit, což suplovalo prvek nepředvídatelnosti.

Uložil jsem do lednice lahev bílého vína Elk Cove, odrůdy pinot gris, jako doplněk k čerstvým mušlím zakoupeným ráno na trhu v Chelsea. Když jsem se ovšem vrátil s čistým prádlem ze suterénu, na stole stály dvě sklenice pomerančového džusu. Džus se k vínu nehodí. Jeho pití znečitliví chuťové pohárky slabou vrstvou reziduálního cukru, který ovlivní chuť pinot gris, takže vytvoří dojem hořkosti. Pít džus až po vínu bylo také nepříjemné. Pomerančový džus se rychle kazí – proto se v restauracích podávajících snídani klade takový důraz na „čerstvě vylisovaný“.

Rosie byla v ložnici, což vylučovalo okamžitou debatu. V našem bytě je devět možných kombinací pro pobyt dvou lidí, přičemž při šesti z nich se nacházíme každý jinde. V ideálním bytě, jak jsme si ho společně definovali před příjezdem do New Yorku, by bylo třicet šest možných kombinací, vycházejících z propozic bytu – ložnice, dvou pracoven, dvou koupelen a obývacího pokoje s kuchyňským koutem. Vzorový byt by se nacházel poblíž metra trasy 1 nebo vlaku A, které umožňují přímé spojení s lékařskou fakultou Kolumbijské univerzity, měl by okna s výhledem na řeku a balkon nebo střešní terasu.

Vzhledem k tomu, že náš příjem tvořil jeden akademický plat plus dva platy barmanů na částečný úvazek, to vše sníženo o výdaje za Rosiino školné, byl nutný jistý kompromis. Náš byt se tudíž nevyznačuje žádnými předem stanovenými rysy. V našem rozhodování nakonec zásadně převážila oblast Williamsburgu, neboť zde bydlí naši přátelé Isaac a Judy Eslerovi, a doporučili nám ji. Neexistuje žádný logický důvod, proč by měla (tehdy) čtyřicetiletému profesoru genetiky a třicetileté postgraduální studentce vyhovovat stejná čtvrt jako čtyřiapadesátiletému psychiatrovi a dvaapadesátileté hrnčičce, kteří si tam pořídili bydlení ještě před nárůstem cen. Nájem byl vysoký a byt měl

spoustu vad, které pronajímatelé odmítali odstranit. Momentálně klimatizace nevládala kompenzovat venkovní teplotu třicet čtyři stupňů Celsia, jež se v období konce června dala v Brooklynu očekávat.

Redukce počtu pokojů v kombinaci s manželstvím znamenaly, že jsem byl nucen trvale žít v takové blízkosti jiné osoby jako ještě nikdy předtím. Rosiina fyzická blízkost byla nesmírně pozitivním výsledkem Projektů manželka, ale po deseti měsících a deseti dnech od sňatku jsem se stále ještě adaptoval na situaci, kdy moje osoba tvoří polovinu páru. Někdy jsem v koupelně trávil delší čas, než bylo nezbytně nutné.

Zkontroloval jsem datum na telefonu. Rozhodně byl pátek, 21. června. Této možnosti jsem dával přednost před variantou, že by můj mozek začal fungovat chybně a nedokázal správně identifikovat den v týdnu. Znamenalo to ale narušení alkoholového protokolu.

Mé úvahy přerušila Rosie, která vyšla z ložnice pouze v osušce. To byl můj nejoblíbenější oděv na ní, za předpokladu, že tak lze definovat absenci oděvu. Opět mě zaskočila její výjimečná krása a její nevysvětlitelné rozhodnutí vybrat si za životního partnera právě mě. Tuto myšlenku jako obvykle následovala nevíтанá emoce: prudký pocit strachu, že by si Rosie jednoho dne mohla uvědomit svou chybu.

„Co vaříš?“ zeptala se.

„Nic. Vaření dosud nebylo zahájeno. Momentálně jsem ve fázi shromažďování ingrediencí.“

Zrozmála se tím tónem, kterým mi naznačuje, že jsem si její otázku špatně vyložil. Při Standardizovaném stravovacím systému by její dotaz pochopitelně vůbec nebyl zapotřebí. Poskytl jsem tedy informaci, o níž se podle mého názoru Rosie zajímala.

„Čerstvé mušle se směsí mrkve, celeru, cibule, sladké papriky a zálivkou ze sezamového oleje. Doporučeným vhodným nápojem je pinot gris.“

„Potřebuješ něco ode mě?“

„Všichni se dnes potřebujeme trochu vyspat. Zítra jedeme do Navarone.“

Replika Gregoryho Pecka z filmu *Děla pro Navarone* nebyla podstatná. Žádoucí účinek zajistil vhodný přednes, vzbuzující dojem vůdcovství a sebevědomí zhostit se zdárně přípravy omáčky k mušlím.

„A co když nemůžu usnout, kapitáne?“ Rosie se usmála a zmizela v koupelně. O umístění osušek jsem se nezmínil. Už dávno jsem se smířil s tím, že její se nacházejí nepravidelně v koupelně či ložnici a zabírají tak neefektivně dva úložné prostory.

Náš přístup k pořádku se nacházel na odlišných koncích preferenčního žebříčku. Když jsme se stěhovali z Austrálie, Rosie si zabalila tři kufry maximální velikosti. Už jen množství jejích oděvů bylo neuvěřitelné. Moje osobní věci se vešly do dvou příručních zavazadel. Využil jsem stěhování k obnově předmětů osobní potřeby a stereo i počítač jsem daroval bratru Trevorovi. Postel, ložní prádlo a kuchyňské vybavení jsem vrátil do rodinného domu v Sheppartonu a prodal jízdní kolo.

Rosie má naproti tomu sklony k hromadění předmětů v osobním vlastnictví a během pár týdnů po našem příjezdu doplnila svou již tak rozsáhlou sbírku nákupem dekorací. Důsledek byl jasně patrný v chaotickém přeplnění našeho bytu: květináče s živými rostlinami, nadbytečná křesla a nepraktický stojan na víno.

Nešlo jen o pouhý počet věcí, nastal rovněž problém s organizací. Lednice byla přeplněná napůl prázdnými krabičkami pomazánek, omáček a kazíciemi se mléčnými výrobky. Rosie dokonce navrhla, abychom si s přispěním mého přítele Davea pořídili druhou chladničku. Každý vlastní! Pochopitelně jsme rovněž nikdy nevyužili výhod Standardizovaného stravovacího systému, s dokonale promyšleným jídel-

níčkem na každý den v týdnu, stabilním nákupním seznamem a optimalizovanými zásobami.

V Rosiiných chaotických postojích byla přesně jedna výjimka. Proměnlivá výjimka. Týkala se jejího studia. Momentálně se soustředila na dizertační práci na téma rizik poškození životního prostředí pro časný vznik bipolární poruchy. V lékařském výukovém programu Kolumbijské univerzity získala status pokročilé studentky za předpokladu, že odevzdá svou práci do konce letních prázdnin. Konečný termín byl teď už vzdálen jen dva měsíce a pět dní.

„Jak se můžeš v jedné věci chovat tak organizovaně a v ostatních tak dezorganizovaně?“ zeptal jsem se Rosie v souvislosti s její instalací nesprávného ovladače k tiskárně.

„Právě proto, že se soustředím na dizertaci, si nedělám hlavu s jinými věcmi. Dneska se nikdo neptá, jestli si Freud kontroloval datum spotřeby na mléku.“

„Na počátku dvacátého století se na potravinách neuvádělo datum doporučené spotřeby.“

Neuvěřitelné, jak dvě tak odlišné bytosti můžou vytvořit úspěšný pár.

2

K PROBLÉMU POMERANČOVÝ DŽUS DOŠLO NA KONCI UŽ TAK NARUŠENÉHO týdne. Jiný obyvatel našeho činžovního domu mi zničil obě „slušné“ košile tím, že ve společné prádelně přidal k naší várce prádla své oblečení. Jeho snahu o efektivnost pracovního cyklu jsem chápal, výsledkem však bylo obarvení našich světlých oděvů trvalým a nerovnoměrným odstínem purpurové.

Z mého pohledu to problém nepředstavovalo. Byl jsem už zavedeným hostujícím profesorem na Kolumbijské univerzitě a nemusel si dělat starosti s „vytvářením dobrého prvního dojmu“. Nedomníval jsem se ani, že by mě v restauraci mohli odmítnout obsloužit kvůli *barvě* košile. Rosiiny většinou černé svrchní oděvy obarvení nijak neovlivnilo, problém se týkal výhradně jejího spodního prádla.

Sdělil jsem jí, že osobně nemám žádné výhrady vůči novému odstínu a nikdo jiný ji ve spodním prádle neuvidí, snad až na lékaře (lékařku), jehož či jejíž profesionální etika by měla převážet nad estetikou. Jenže Rosie už se sousedem Jeromem, jehož identifikovala jako pa-

chatele, nehodu s cílem zabránit jejímu opakování probrala. To mi připadalo jako rozumné řešení problému, jenže Jerome Rosii odpověděl, ať táhne do hajzlu.

Nepřekvapilo mě, že se setkala s odporem. Rosie obvykle komunikuje přímým způsobem. Ve vztahu ke mně je tato strategie účinná či spíše nezbytná, ale druzí lidé její přímost často vnímají jako konfrontační. Jerome se nesnažil najít vzájemně přijatelné řešení.

Rosie tudíž vyzvala mě, abych „mu to vytmavil“ a ukázal mu, že „s námi nebude zametat“. Svými studentům bojového umění jsem vždycky radil, aby se právě takovému chování vyhýbali. Pokud obě strany sporu usilují o nastolení dominance a zapojí tak do akce algoritmus „reagovat větší silou“, konečným řešením bývá pracovní neschopnost či smrt jednoho ze soupeřů. Kvůli prádlu.

Jenže potíže s prádlem se v kontextu celého týdne projevíly jako nepodstatné, neboť došlo ke skutečné *katastrofě*.

Často slýchám obvinění, že ten výraz užívám příliš často, ale každá racionální osoba uzná, že je zcela odpovídající pro popis kolapsu manželství mých nejbližších přátel. Gene a Claudia byli v Austrálii, ale jejich situace hrozila dalším narušením plánovaného průběhu týdne.

Debatovali jsme s Genem prostřednictvím skypu a kvalita komunikace byla nízká. Možná že Gene byl opilý. Podrobnosti mi zřejmě odmítal prozradit z následujících důvodů:

1. Lidé se obvykle zdráhají otevřeně hovořit o sexuálních aktivitách, jichž se sami účastnili.
2. Choval se výjimečně hloupě.

Gene slíbil své manželce Claudii, že opustí svůj projekt uskutečnit sexuální styk se ženou z každého státu na světě, ale svůj slib nedodržel. Porušil jej ve švédském Göteborgu.

„No tak, Done, projev trochu soucitu,“ vyzval mě. „Jaká byla pravděpodobnost, že se přestěhuje do Melbourne? Je to *Islandanka*.“

Poukázal jsem na to, že sám jsem Australan a žiju ve Spojených státech amerických. Jasný protiargument Geneova směšného předpokladu, že lidé zůstávají výhradně ve své vlasti.

„No jasně, ale *Melbourne*. A znáš Claudii. Jak to asi mohlo dopadnout?“

„To je těžké odhadnout.“ Poukázal jsem na to, že tuhle otázku si Gene měl položit, než přidal ke svému skóre další národnost. Pokud by stál o racionální výpočet pravděpodobnosti, musel bych získat informace o migračních vzorcích a velikosti Claudiina společenského a profesionálního okruhu.

A byl tu ještě další faktor. „Při výpočtu rizika bych musel vědět, kolik žen jsi svedl od chvíle, kdy jsi slíbil, že s tím přestaneš. Tím by se nebezpečí prozrazení proporcionálně zvýšilo.“

„Záleží na tom?“

„Pokud chceš odhad. Předpokládám, že odpověď nezní nula,“ odpověděl jsem.

„Done, konference – konference v zámoří – se nepočítají. Proto na ně lidi jezdí. To chápe každý.“

„Pokud to Claudia chápe, v čem je problém?“

„Nemáš se nechat přistihnout. Co se stane v Göteborgu, má zůstat v Göteborgu.“

„Předpokládejme, že islandské ženy tohle pravidlo neznají.“

„Je v Claudiině čtenářském klubu.“

„Pro členky čtenářského klubu existují nějaké výjimky?“

„Zapomeň na to. Každopádně je po všem. Claudia mě vyhodila.“

„Jsi bezdomovec?“

„Víceméně.“

„Neuvěřitelné. Pověděl jsi o tom děkance?“ Děkanka na katedře

přírodních věd Univerzity Melbourne si dělala nesmírné starosti s veřejným obrazem školy. Případalo mi, že mít na katedře psychologie bezdomovce by podle její obvyklé terminologie nemuselo „vypadat dobře“.

„Vzal jsem si vědeckou dovolenou,“ sdělil mi Gene. „Kdoví, třeba se objevím v New Yorku a koupím ti pivo.“

To byla báječná představa – ne pivo, které jsem si mohl koupit sám, ale možnost, že bych měl svého nejstaršího kamaráda v New Yorku.

Kromě Rosie a její rodiny jsem měl celkem šest kamarádů. Na stupně škále podle množství společně stráveného času to byli:

1. Gene, jehož rady se často projevily jako nerozumné, ale který měl fascinující teoretické vědomosti o lidské sexuální přitažlivosti, získané zřejmě díky vlastnímu libidu, jež bylo na muže ve věku padesáti sedmi let nadměrné.
2. Geneova manželka Claudie, klinická psycholožka a nejrozumnější žena na světě. Před Geneovým slibem, že se polepší, se k jeho nevěrám stavěla výjimečně tolerantně. Zajímalo by mě, co bude s jejich dcerou Eugenií a Geneovým synem z prvního manželství Carlem. Eugenii bylo momentálně devět, Carlovi sedmnáct.
3. Dave Bechler, klimatizační technik, kterého jsem potkal na zápase baseballu při své první cestě do New Yorku s Rosií. Zavedli jsme si teď pravidelní týdenní „pánský večer“, kdy se v hospodě bavíme o baseballu, klimatizaci a manželství.
4. Daveova manželka Sonia. Má sice trochu nadváhu (odhadované BMI dvacet sedm), je ale výjimečně krásná a má dobře placenou práci jako finanční kontrolorka na klinice pro umělé oplodnění. Tyto její vlastnosti jsou pro Davea značným zdrojem stresu, neboť se obává, aby ho neopustila

kvůli někomu atraktivnějším nebo bohatším. Dave a Sonia se pět let pokoušejí o reprodukci za použití technologie IVF (kupodivu ne na Soniině pracovišti, kde by, jak předpokládám, získala zaměstnaneckou slevu a v případě potřeby přístup k vysoce kvalitním genům). Nedávno se jim to podařilo a dítě se má narodit na Boží hod (25. 12.).

5. (srovnatelné) Isaac Esler, psychiatr australského původu, jehož jsem v jistém období považoval za pravděpodobného kandidáta na Rosiina biologického otce.
6. (srovnatelné) Judy Eslerová, Isaacova americká manželka. Judy se zabývá keramikou, také shání peníze pro charitativní fondy a výzkum. Některé dekorační předměty, které přispívají k nepořádku v našem bytě, má na svědomí ona.

Šest přátel, za předpokladu, že Eslerovi mezi nimi pořád ještě jsou. Od incidentu s tuňákem obecným před šesti týdny a pěti dny došlo k nulovému kontaktu. Jenže i čtyři přátelé byli pořád mnohem víc, než jsem kdy měl. A teď se vyskytla možnost, že by všichni až na jednu osobu – Claudii – mohli být v New Yorku.

Jednal jsem rychle a zeptal se děkana lékařské fakulty Kolumbijské univerzity profesora Davida Borensteina, jestli by Gene nemohl vědeckou stáž strávit tady. Gene, jak jeho jméno náhodně naznačuje, je genetik specializovaný na evoluční psychologii. Mohl by působit na psychologii, genetice nebo medicíně, ale to první bych nedoporučoval. Většina psychologů s jeho teoriemi nesouhlasí a domnívám se, že Gene teď žádné další konflikty v životě nepotřebuje. Tento postoj vyžaduje jistou dávku empatie, která pro mě byla před soužitím s Rosii nedostupná.

Informoval jsem děkana, že Gene jako profesor nebude chtít vykonávat žádnou skutečnou práci. David Borenstein byl obeznámen se

zásadami vědecké dovolené, podle nichž bude Genea vyplácet domovská univerzita v Austrálii. Znal rovněž jeho pověst.

„Pokud bude ochoten podílet se na pár pracích jako spoluautor a nechá na pokoji postgraduální studentky, mohl bych mu tady najít kancelář.“

„Samozřejmě, samozřejmě.“ Gene byl odborník na publikování s vynaložením minimálního úsilí. Budeme mít spoustu volného času na diskuze o zajímavých tématech.

„S těmi postgraduálními studentkami to myslím vážně. Pokud se dostane do maléru, poženu k zodpovědnosti tebe.“

To mi připadalo jako nerozumná výhrůžka typická pro univerzitní hodnostáře, ale poskytně mi aspoň záminku zlepšit Geneovo chování. Když jsem prověřil postgraduální studentky, připadalo mi nepravděpodobné, že by Gene mohl mít o některou z nich zájem. Potvrdil jsem si to, když jsem mu zatelefonoval, abych ho informoval o svém úspěšném pokusu obstarat mu místo.

„Mexiko už máš, vid?“

„Strávil jsem jistý čas s dámou mexické národnosti, pokud se ptáš na tohle.“

„Měl jsi s ní sexuální styk?“

„Něco takového.“

Na fakultě bylo několik zahraničních postgraduálních studentek, ale většinu hustě obydlených rozvojových států už měl Gene pokrytou.

„Tak přijímáš to místo?“ zeptal jsem se.

„Musím ještě zjistit další možnosti.“

„To je směšné. Kolumbijská univerzita má nejlepší lékařskou fakultu na světě. A jsou ochotni přijmout někoho, kdo je pověstný svou leností a nepatřičným chováním.“

„Ty máš tak co mluvit o nepatřičném chování.“

„To je pravda. Mě taky přijali. Jsou výjimečně tolerantní. V pondělí můžeš nastoupit.“

„V pondělí? Done, nemám tam kde bydlet.“

Vysvětlil jsem mu, že tenhle nepatrný problém vyřeším. Gene přijede do New Yorku. Zase bude na stejné univerzitě jako já. A Rosie.

Když jsem se díval na dva pomerančové džusy na stole, došlo mi, že jsem se těšil na alkohol, abych zaplašil svou nejistotu ohledně sdělení novinky o Geneovi. Říkal jsem si, že si zbytečně dělám starosti. Rosie tvrdila, že dává přednost spontánnosti. Tato prostá analýza ovšem přehlížela tři skutečnosti.

1. Rosie nemá ráda Genea. V Melbourne byl jejím konzultantem na doktorandském studiu a technicky vzato stále je. Měla bezpočet stížností na jeho odborné vedení a jeho nevěry Claudii pokládala za nepřijatelné. Tohle podkope moje argumenty, že se Gene polepšil.
2. Rosie považuje za důležité, abychom „měli čas sami na sebe“. Nyní budu nevyhnutelně část z toho času věnovat Geneovi. On sice trvá na tom, že se vztahem ke Claudii je konec, ale pokud je tu ještě šance ho zachránit, připadá mi racionální nadřadit jeho problém našemu zdravému manželství. Byl jsem si jistý, že Rosie s tím nebude souhlasit.
3. Faktor tři byl nejzávažnější. Možná pouze výsledek mého mylného vyhodnocení situace. Přestal jsem na něj myslet, abych se mohl soustředit na bezprostřední problém.

Dvě vysoké sklenice s oranžovou tekutinou mi připomněly večer, kdy jsme s Rosií poprvé „navázali vztah“ – na Velkém koktejlovém večeru, kde jsme obstarávali vzorky DNA od každého mužského účastníka setkání absolventů lékařské fakulty z ročníku Rosiiny matky, abychom je eliminovali jako kandidáty na jejího biologického otce. Moje schopnost míchat nápoje mi nabídla řešení i tentokrát.

S Rosií jsme tři večery v týdnu pracovali jako barmani v Alchymistovi, což byl koktejlový bar na Západní 19. ulici ve čtvrti Flatiron, takže nádoby a přísady na míchání nápojů byly našimi pracovními nástroji (i když se mi o tom nepodařilo přesvědčit našeho účetního). Našel jsem vodku, bylinný likér Galliano a led, dodal vše do džusů a zamíchal. Nezačal jsem ale pít koktejl bez Rosie. Místo toho jsem si nalil panák vodky na kostku ledu, stríkl do ní trochu limetkové šťávy a rychle ho vypil. Téměř ihned jsem ucítil, jak se můj stres snižuje na zanedbatelnou úroveň.

Rosie se konečně vynořila z koupelny. Kromě směru její chůze jsem na ní pozoroval jedinou změnu: zrzavé vlasy teď měla mokré. Ale její nálada se zlepšila. K ložnici téměř tančila. Mušle byly zřejmě dobrá volba.

Třeba bude v tomhle citovém rozpoložení vstřícnější k novince o Geneově vědecké stáži. Připadalo mi ale moudřejší oznámit jí tu zprávu až zítra ráno poté, co budeme mít styk. Ovšem pokud si uvědomí, že jsem před ní po jistou dobu zatajoval mně známé skutečnosti, podrobí mě kritice. Manželství je složité.

Když Rosie došla ke dveřím ložnice, otočila se ke mně. „Za pět minut budu oblečená a pak čekám ty nejlepší mušle na světě.“ Její použití mého oblíbeného výrazu – „nejlepší na světě“ – bylo definitivním potvrzením dobré nálady.

„Pět minut?“ Každá odchylka v odhadu by se katastrofálně podepsala na stavu hotového pokrmu.

„Radši mi dej patnáct. Nemusíme hned jíst. Napijeme se a popovídáme, kapitáne Mallory.“

Jméno postavy Gregoryho Pecka bylo dalším příznivým znamením. Jediná potíž byla s „popovídáním“. „Stalo se ti dneska něco zajímavého?“ zeptá se mě, a já se budu muset zmínit o Geneově vědecké dovolené. Rozhodl jsem se, že se budu věnovat kuchyňským úkonům, abych na popovídání neměl čas. Koktejly s pomerančovým džusem (Harvey Wallbanger) jsem dal do lednice, aby jim po roztání ledu nehrozilo zahřátí nad optimální doporučenou teplotu. Prostředí chladničky také omezí stupeň rozkladu pomerančové šťávy.

Vrátil jsem se k přípravě večeře. Tenhle recept jsem ještě nikdy nedělal, a teprve když jsem zahájil přípravu, zjistil jsem, že se zelenina musí nakrájet na centimetrové kostičky. Seznam potřeb nezahrnoval pravitko. Stáhl jsem si měřicí aplikaci na mobilní telefon, ale stačil jsem sotva ukrojit jednu vzorovou kostku, než se Rosie vynořila z ložnice. Na sobě měla šaty, což mi na domácí večeři připadalo velice nezvyklé. Měly bílou barvu a ostře kontrastovaly s jejími zrzavými vlasy. Výsledek byl ohromující. Rozhodl jsem se oddálit novinku o Geneovi pouze do pozdního večera. Na to si Rosie může jen sotva stěžovat. Přehodím si v plánu cvičení aikido na zítřejší ráno, takže po večeři bude dost času na sex. Nebo před večeří. Připravil jsem se na flexibilitu.

Rosie se posadila do jednoho z křesel, která zabírala významné procento plochy obývacího pokoje.

„Pojď si se mnou popovídat,“ vyzvala mě.

„Krájím zeleninu. Můžu mluvit odsud.“

„Kde je ten pomerančový džus?“

Vyndal jsem sklenice s pozměněným obsahem z lednice, jednu podal Rosii a posadil se naproti ní. Vodka i Rosiino přátelské chování mě uvolnily, ačkoli jsem předpokládal, že je to pouze povrchní stav. Prob-

lémy s Genem, Jeromem a pomerančovým džusem stále setrvaly v pozadí.

Rosie zvedla skleničku jako k přípitku. Což, jak se posléze ukázalo, také zamýšlela.

„Máme co oslavovat, kapitáne,“ oznámila. Pár vteřin na mě hleděla. Věděla, že nemám rád překvapení. Předpokládal jsem, že ve své práci dospěla k nějakému zásadnímu mezníku. Nebo jí možná nabídli místo v psychiatrickém kursu, kterým doplní svoje lékařské vzdělání. To by byla výjimečně dobrá zpráva a pravděpodobnost sexu po ní jsem odhadoval vyšší než devadesát procent.

Rosie se usmála a – zřejmě aby ještě víc prodloužila očekávání – napila se. Katastrofa! Jako by sklenice obsahovala jed. Rosie vyplivla tekutinu na bílé šaty a rozběhla se do koupelny. Šel jsem za ní. Svlékla si šaty a pustila na ně vodu.

Stála tam ve svém částečně purpurovém spodním prádle, namáčela dál šaty pod kohoutkem a otočila se ke mně. Její výraz byl natolik komplexní, že jsem ho nedokázal analyzovat.

„Jsme těhotní,“ oznámila.

3

SNAŽIL JSEM SE NĚJAK ZPRACOVAT ROSIINO OZNÁMENÍ. KDYŽ JSEM později rozebíral vlastní reakci, uvědomil jsem si, že na můj mozek zaútočila informace, která jako by se hned ze tří hledisek vzpírala logice.

Zprvé, formulace „jsme těhotní“ odporuje základní biologii. Naznačuje, že můj stav se nějak změnil stejně jako Rosiin. Jistě by neřekla „Dave je těhotný“, ale podle definice obsažené v jejím prohlášení by to tak bylo.

Zadruhé, těhotenství nebylo v plánu. Rosie se o jeho možnosti sice zmiňovala jako o příčině svého rozhodnutí přestat kouřit, ale předpokládal jsem, že tuto eventualitu využívá jen jako motivaci. Kromě toho jsme to také výslovně probírali. Devět dní před naší svatbou, 2. srpna, jsme byli na večeři v restauraci Jimmy Watson na Lygon Street, Carlton, stát Victoria, Austrálie, a dvojice vedle nás položila na podlahu mezi stoly nosítko s dítětem. Rosie se tehdy zmínila o možnosti naší reprodukce.

Tenkrát jsme se rozhodli přestěhovat do New Yorku a já argumentoval tím, že bychom měli počkat, než skončí studium medicíny i specializaci. Rosie nesouhlasila – domnívala se, že by to odkládala až příliš dlouho. Než se kvalifikuje jako psychiatrička, bude jí třicet sedm. Já tedy navrhl, že bychom minimálně měli počkat na ukončení jejího všeobecného lékařského studia. Titul z psychiatrie nebyl pro její plánovanou profesi ve vědeckém výzkumu duševních nemocí nezbytný, takže pokud by jí dítě trvale narušilo studium, dopad by nebyl tak katastrofální. Vzpomínám si, že Rosie nevyjádřila nesouhlas. Každopádně zásadní životní rozhodnutí vyžadují:

1. Vyjádření možností, tj. mít nula dětí; mít konkrétní počet dětí; sponzorovat jedno či více dětí prostřednictvím charity.
2. Výčet výhod a nevýhod každé možnosti, tj. svoboda cestovat; možnost věnovat maximum času práci; riziko, že dítě vyvolá nespokojenost či žal. Každý faktor by se měl posoudit a obě strany dojít ke shodě v jeho závažnosti.
3. Objektivní srovnání výše uvedených možností.
4. Plán realizace, který může odhalit další faktory, vyžadující revizi bodů 1, 2 a 3.

Pro body 1 až 3 se jako evidentní nástroj nabízí tabulkový procesor, bod 4 je komplexní, tak jak to příprava na existenci nové bytosti a zajištění jejích potřeb po mnoho let vyžaduje, takže je namístě využít plánovací software. Nebyl jsem si vědom toho, že bychom v Projektu potomek využili jakýkoli tabulkový procesor nebo Ganttův diagram.

Třetím očividným proviněním proti logice bylo Rosiino užívání orální hormonální antikoncepce, jejíž procento selhání se uvádí nižší než 0,5 ročně, je-li užívána „dokonale“. V tomto kontextu „dokonale“

znamená „užívat správnou pilulku denně“. Nechápal jsem, jak může být Rosie natolik dezorientovaná, aby udělala chybu v tak jednoduché rutinní aktivitě.

Uvědomuju si, že všichni nesdílejí můj názor na význam plánování, které zabraňuje tomu, aby se naše životy v důsledku nahodilých událostí vydaly nepředvídatelnými směry. V Rosiině světě, *v němž jsem se s ní dobrovolně rozhodl přebývat*, je možné používat jazyk populární psychologie místo biologie, vítat nečekané a zapomínat brát důležité léky. Ke všem těmto třem událostem došlo a kulminovaly ve změně okolností, která vyvolala Problém pomerančový džus a vedle níž se dokonce i Problém Geneovy vědecké stáže jevil jako nevýznamný.

K této analýze pochopitelně došlo až mnohem později. Když jsem stál v koupelně, na stupnici mentálního stresu už situace nemohla být horší. Ocitl jsem se na okraji křehké rovnováhy, kde jsem byl zasažen tou největší představitelnou silou. Výsledek byl nevyhnutelný.

Zhroucení systému.

Bylo to poprvé od chvíle, kdy jsme se s Rosií seznámili – vlastně poprvé ode dne, kdy moje sestra Michelle zemřela na nedidiagnostikované mimoděložní těhotenství.

Možná kvůli tomu, že už jsem teď starší, nebo proto, že moje podvědomí chtělo ochránit vztah s Rosií, jsem měl pár vteřin na racionální reakci.

„Jsi v pořádku, Done?“ zeptala se Rosie.

Odpověď zněla rozhodně ne, ale nesnažil jsem se to vyslovit. Všechny duševní síly jsem napřel k tomu, abych realizoval nouzový plán.

Udělal jsem rukama znak pro „pauzu“ a utekl. Výtah byl na našem poschodí, ale připadalo mi, že dveře se otevírají celou věčnost. I zavírají, když jsem konečně vstoupil dovnitř. Konečně jsem mohl vypustit emoce na místě, kde nebylo co rozbít a komu ublížit.

Bezpochyby jsem vypadal jako šílenec, když jsem bušil pěstmi do stěn výtahu a křičel. Používám výraz „bezpochyby“ ve vztahu k osobě přihlížejícího, protože jsem zapomněl stisknout tlačítko přízemí a výtah se mnou sjel celou cestu až do sklepa. Když se dveře otevřely, stál tam Jerome s košem prádla. Na sobě měl purpurovou košili.

Můj hněv nebyl namířen proti němu, ale zřejmě tento nepatrný detail nezaznamenal. Strčil mi dlaněmi do prsou, zřejmě v pokusu o preventivní sebeobranu. Zareagoval jsem automaticky, chytil jsem ho za ruce a roztočil. Uhodil se o zeď výtahu a znovu se proti mně vrhnul. Tentokrát se mi pokusil dát ránu pěstí. Reagoval jsem už spíš podle osvojených zásad bojových umění než podle emocí. Vyhnul jsem se ráně a uchopil ho tak, aby se nemohl bránit. Očividně to pochopil a očekával, že teď ho udeřím. K tomu nebyl důvod, a tak jsem ho pustil. Rozběhl se do schodů a koš s prádlem nechal ležet na zemi. Potřeboval jsem se dostat z uzavřeného prostoru, takže jsem utíkal za ním. Oba jsme vyrazili na ulici.

Nevěděl jsem, jakým směrem se pustit, takže jsem se rozhodl sledovat Jeromea, který se neustále ohlížel. Nakonec zabočil do vedlejší ulice a moje myšlenky se začaly projasňovat. Zahnul jsem na sever ke Queens.

K Daveovi a Sonie do bytu jsem pěšky ještě nešel. Navigace byla našťastí jednoduchá vzhledem k logickým číselným názvům ulic, které by měly být povinné pro všechna města. Ostře jsem běžel asi dvacet pět minut, a když jsem dospěl k cíli, byl jsem zpocený a zrychleně jsem dýchal.

Během ostré výměny názorů s Jeromem se můj hněv vytratil. Ulevilo se mi, že jsem se nenechal unést natolik, abych ho udeřil. Emoce se u mě sice vymkly kontrole, ale převážila nad nimi disciplína získaná tré-

ninkem bojových umění. To bylo uklidňující, ale teď mě naplnil celkový pocit beznaděje. Jak vysvětlím své chování Rosii? O svém problému se zhroucením systému jsem se jí nikdy nezmínil ze dvou důvodů:

1. Po tak dlouhé době a vzhledem k tomu, jak se u mě zvýšila základní hladina základního pocitu štěstí, jsem uvěřil, že se problém možná znovu neobjeví.
2. Rosie by mě mohla odmítnout.

Odmítnutí by pro ni teď bylo racionálním rozhodnutím. Má důvod považovat mě za násilnického a nebezpečného. A je těhotná. S násilnickým a nebezpečným mužem. Soužití s ním by pro ni nebylo vhodné.

„Ano?“ ozval se v interkomu Soniin hlas.

„Tady Don.“

„Done? Jsi v pořádku?“ Sonia zřejmě poznala z mého hlasu – a možná i z toho, že jsem vynechal obvyklé úvodní pozdravy –, že došlo k problematické situaci.

„Ne. Stala se katastrofa. Několik katastrof.“

Sonia mi stisknutím tlačítka odemkla vchodové dveře.

Její a Daveův byt je větší než náš, ale je už přeplněný potřebami pro kojence. Napadlo mě, že možná termín „nás“ používám nevhodně.

Uvědomoval jsem si extrémní znepokojení v atmosféře. Dave odešel pro pivo a Sonia trvala na tom, abych se posadil, i když pro mě bylo mnohem příjemnější chodit sem a tam.

„Co se stalo?“ zeptala se Sonia. Její otázka byla zcela namístě, ale já nedokázal zformulovat odpověď. „Něco s Rosií?“

Později jsem musel ocenit brilantnost Soniina dotazu. Nejenže to bylo logické východisko při pátrání po příčinách problému, ale pomohlo mi to získat jistou perspektivu. Rosie je v pořádku, přinejmen-

ším fyzicky. Začal jsem se trochu uklidňovat. Vracela se mi racionalita, která se mohla vypořádat s tím zmatkem vyvolaným emocemi.

„Problém není s Rosií. Je se mnou.“

„Co se stalo?“ pobídla mě Sonia.

„Došlo u mě ke zhroucení systému. Přestal jsem se ovládat.“

„Vypěnili?“

„Co vypěnílo?“

„Vy to v Austrálii neříkáte? Neovládnu ses a vybuchnu?“

„Přesně k tomu došlo. Mám jistý psychiatrický problém. Nikdy jsem to Rosii nesdělil.“

Nesdělil jsem to nikomu. Nikdy jsem nepřiznal, že trpím jinou duševní chorobou, než byla deprese krátce po dovršení dvaceti let, jež vznikla jako přímý důsledek sociální izolace. Smířil jsem se s tím, že funguji jinak než většina lidí, nebo přesněji, že se moje vnitřní ustrojení přiklání k jednomu konci spektra různých lidských konfigurací. Mé vrozené logické schopnosti významně převyšují mé schopnosti mezilidské interakce. Bez lidí jako já bychom neměli penicilin nebo počítače. Ovšem psychiatři mi byli ochotni stanovit duševní chorobu už před dvaceti lety. Byl jsem přesvědčen o jejich omylu a v lékařských záznamech kromě deprese žádná jiná definitivní diagnóza nestojí. Problém zhroucení byl slabinou mé argumentace. Je to reakce na iracionalitu, jenže sama reakce je iracionální.

Dave se vrátil a podal mi pivo. Jedno si nalil sám a polovinu z něj rychle vypil. Můj přítel má pivo zakázané (kromě našich pravidelných setkání v baru) vzhledem ke svému závažnému problému s váhou. Zřejmě nastaly polehčující okolnosti. Navzdory klimatizaci jsem se pořádně potil a pivo mě ochladilo. Sonia a Dave jsou jako kamarádi dokonalí.

Dave už byl u nás, když jsem hovořil o svém psychiatrickém problému. „Se mnou jsi o tom taky nikdy nemluvil,“ ozval se. „Co je to za –?“

„Done, omluv nás na chvíličku,“ přerušila ho Sonia. „Chci si promluvit jen s Davem.“ Odešli do kuchyně. Uvědomoval jsem si, že za běžných okolností by byli nuceni předstírat neexistující záminku, aby zamaskovali, že se chtějí bavit o mně tak, abych to neslyšel. Mě naštěstí takové věci neurážejí a Dave i Sonia to vědí.

Dave se vrátil sám a sklenici s pivem měl zase plnou.

„Jak často se ti stává? To zhroutení systému?“

„S Rosií to teď bylo poprvé.“

„Uhodil jsi ji?“

„Ne.“ Chtěl jsem dodat „samozřejmě, že ne“, jenže pokud dojde k situaci s neovladatelným výbuchem emocí, nic se nedá pokládat za samozřejmé. Měl jsem předem připravený nouzový plán, který fungoval. To jediné jsem mohl uvést ve svůj prospěch.

„Strčil jsi do ní? Nebo tak něco?“

„Ne, nedošlo k žádnému násilí. Nulový fyzický kontakt.“

„Done, mám ti říct něco jako ‚tyhle hovadiny si strč někam, kámo,‘ ale ty víš, že takhle nemluvím. Jsi můj kamarád. Prostě mi řekni pravdu.“

„Ty jsi taky můj kamarád, tudíž si uvědomuješ, že nejsem schopný klamat.“

Dave se rozesmál. „Jasně. Ale jestli mě chceš fakt přesvědčit, musíš se mi přitom koukat do očí.“

Zadíval jsem se tam. Dave má modré duhovky. Překvapivě světle modré. Nikdy dřív jsem si to nevšiml, zřejmě v důsledku své neschopnosti dívat se mu do očí. „K žádnému násilí nedošlo. Možná jsem vyděsil souseda.“

„Sakra. Bylo by lepší, kdyby tě nikdo neviděl magořit.“

Daveův a Soniin předpoklad, že bych mohl ublížit Rosií, mě deprimoval. Vědomí, že všechno mohlo být ještě horší, mi nicméně přinášelo jistou útěchu. Stejně jako to, že si oba dělají starosti hlavně o ni.

Sonia na nás zamávala ze dveří Daveovy pracovny, kde telefonovala. Ukázala svému manželovi zvednuté palce a poskočila vzrušením jako dítě. Volnou rukou přitom mávala nad hlavou. Nic z toho mi nedávalo smysl.

„Panebože!“ vyjekla. „Rosie je těhotná.“

Najednou jako by v místnosti bylo dvacet lidí. Dave cinkl sklenicí o moji, rozlil pivo, dokonce mě objal kolem ramen. Asi ucítil, jak jsem ztuhnul, takže se hned odtáhl. Jenže pak objetí zopakovala Sonia a Dave mě bouchl do zad. Bylo to jako v metru v dopravní špičce. Chovali se, jako by můj problém byl důvod k oslavě.

„Mám Rosii pořád na telefonu,“ oznámila Sonia a podala mi přístroj.

„Done, je ti dobře?“ zeptala se Rosie. Dělal si starosti o mě.

„Samozřejmě. Byl to jen dočasný stav.“

„Mrzí mě to, Done. Neměla jsem to na tebe tak vyhrknout. Přijdeš domů? Vážně si s tebou chci promluvit. Ale určitě nechci, aby *tohle* bylo dočasné.“

Rosie si asi musela myslet, že mluvím o *jejím* stavu – jejím těhotenství –, ale poskytla mi tak zásadní informaci. Když mě Dave odvážel ve své dodávce domů, usoudil jsem, že Rosie se už rozhodla považovat to spíše za významnou událost než za selhání. Dalším důkazem byl pomerančový džus. Rosie nechce ohrozit svoje oplodněné vajíčko. Úvah ke zpracování bylo nesmírně mnoho a můj mozek už zase pracoval normálně, nebo aspoň tím způsobem, který za normální považuju já. Zhroucení je možná jen psychologický ekvivalent restartu přetíženého počítače.

Moje schopnost identifikovat sociální narážky se už značně zlepšila, ale tu Daveovu jsem málem přehlédl.

„Done, chtěl jsem tě požádat o laskavost, ale když teď došlo k tomu, no, s Rosií, tak by se to asi nehodilo...“

Dobře, byla první odpověď, kterou jsem měl na jazyku. Pak mi došlo, že Daveova promluva má ještě tu nevyřčenou část, a že se po mně žádá, abych mu oponoval. Abych mu umožnil necítit se provinile kvůli tomu, že si chce dělat nároky na můj čas, když se teď musím zabývat jinými problémy.

„Ne, to nevádí. Mluv, prosím.“

Dave se usmál a já ucítil nával radosti. Když mi bylo deset, naučil jsem se chytit míč. Vyžadovalo to ode mě mnohonásobně delší čas nácviku než od mých spolužáků. Uspokojení pocítované ve chvíli, kdy se mi podařilo něco pro ostatní zcela běžného, se podobalo tomu, které se mě zmocnilo nyní v hrdosti na mé zdokonalené sociální schopnosti.

„Nejde o nic zvláštního,“ sdělil mi Dave. „Dokončil jsem sklípek na pivo pro toho Brita z Chelsea.“

„Sklípek na pivo?“

„Jako vinný sklep, jenže si tam dáváš pivo.“

„To zní jako obvyklá zakázka. Technika chlazení zřejmě nezávisí na obsahu skladovaných lahví.“

„Počkej, až ho uvidíš. Nakonec se z toho vyklubala pěkně drahá záležitost.“

„Myslíš, že nebude souhlasit s cenou?“

„Je to divná zakázka a divný chlápek. Říkal jsem si, že Britové a Australani... že byste mohli mít něco společného. Jen bych uvítal trochu morální podpory. Aby se mnou nechtěl vyběhnout.“

Dave pak zmlknul a já měl příležitost věnovat se svým úvahám. Usoudil jsem, že mi byl dopřán odklad a nemusím nic řešit okamžitě. Rosie zřejmě moji žádost o pauzu pokládala za žádost ponechat mi čas, abych se mohl vyrovnat s důsledky jejího prohlášení. Mého zhroucení si nevěšimla. Zřejmě je ze svého těhotenství nesmírně šťastná.

Neviděl jsem důvod, proč by mě to mělo okamžitě ovlivnit. Zítra ráno můžu běžet na trh v Chelsea, jít do centra bojových umění učit

aikido a poslechnout si na webu *Americká věda* příspěvky z minulého týdne. Můžeme znovu navštívit zvláštní výstavu žab v Muzeu přírodní historie a k večeři připravím suši, dýňové závitky, polévku miso a tempuru z jakékoli bílé ryby, kterou mi doporučí prodavači z Podmořského světa. Využiju „volný čas“, na kterém Rosie o víkendech trvá – a který sama většinou využívá na psaní dizertace –, abych s Davem navštívil jeho zákazníka. V obchodě s domácími potřebami nakoupím zvláštní zátka a vakuovou pumpu, abych mohl uchovat množství vína, které by běžně vypila Rosie. Její dávku nahradím džusem.

Kromě této úpravy pitného režimu se náš život nezmění. Samozřejmě až na Genea. S tímhle problémem jsem se ještě nevypořádal. Vzhledem k okolnostem mi připadalo moudřejší toto oznámení odložit.

Když jsem přijel domů od Davea, bylo 21.27 hodin. Rosie mě chytila kolem krku a rozplakala se. Naučil jsem se, že je lepší ji během takového chování raději nevyrušovat a nehledat vysvětlení, jakou emoci má její pláč konkrétně tlumočit, ačkoli by taková informace byla pro zformulování odpovědi užitečná. Osvoji jsem si však raději taktiku doporučovanou Claudií a zahraniou Gregorym Peckem ve *Velké zemi*. Byl jsem silný a mlčenlivý. To pro mě není nijak těžké.

Rosie se rychle vzpamatovala.

„Když jsem položila telefon, dala jsem do trouby mušle a to ostatní,“ oznámila mi. „Snad budou dobré.“ Šlo o velmi neinformovaný odhad, ale usoudil jsem, že teď už mušlím významně neuškodí ani další hodina odkladu jejich konzumace.

Znovu jsem Rosii objal. Cítil jsem se šťastný a v euforii. Byla to typická lidská reakce na pominutí vážné hrozby.

Mušle jsme snědli o hodinu a sedm minut později v pyžamech. Všechny aktivity plánované na dnešní den jsem uskutečnil. Kromě oznámení Geneova příjezdu.

4

PŘESUNOUT SEX NA PÁTEČNÍ VEČER SE UKÁZALO JAKO ŠŤASTNÉ ROZHODNUTÍ. Když jsem se vrátil z běhu na tržiště, Rosii měla nauzeu. Věděl jsem, že v prvním trimestru těhotenství se jedná o běžnou situaci. Také jsem pro to znal správný termín, díky svému otci. „Když se ti zvedá žaludek, Done, je vždycky lepší konkrétně vyjádřit, že máš nauzeu, než neurčitě popisovat, že je ti „špatně.“ Můj otec si puntičkářsky potrpěl na přesné výrazy.

Pro ranní nevolnost na počátku těhotenství existují dobré evoluční důvody. Jde o kritické stadium vývoje plodu, kdy poklesne imunita matky, což je důležité pro to, aby nepožívala žádné nebezpečné látky. Proto její žaludek silněji odmítá nevhodnou potravu. Doporučil jsem Rosii, aby neužívala žádné léky a nenarušovala tak přirozený proces.

„Já tě slyším,“ oznámila mi. Byla v koupelně a držela se rukama za umývadlo. „Nechám thalidomid v lékárnice.“

„Ty máš thalidomid?“

„Dělám si legraci, Done. Legraci.“

Vysvětlil jsem Rosii, že spousta léků prostoupí stěnou placenty, a citoval jí hojnost příkladů, kdy k tomu došlo, včetně popisu způsobných znetvoření. Nemyslel jsem si, že by je Rosie opravdu chtěla užívat, jen jsem se s ní chtěl podělit o zajímavé informace, které jsem zjistil z četby článků už před lety. Jenže zavřela dveře. V tu chvíli mi došlo, že léky nejsou jediné omamné látky, a zase jsem otevřel.

„Co alkohol? Jak dlouho jsi těhotná?“

„Asi tři týdny. Myslím. Teď ho pít nebudu, dobře?“

Věděl jsem, že negativní odpověď nepřichází v úvahu. Jenže tohle byl zrovna křiklavý příklad toho, kam vede selhání plánování. Byl natolik významný, že si vysloužil dokonce vlastní pejorativní termín ve světě, který si dodržování řádu necení zdaleka tolik, jak by měl: *neplánované těhotenství*. Kdybychom postupovali podle programu, Rosie by přestala pít předem. Mohla by si také zajistit lékařskou kontrolu, která by ji upozornila na případná rizika. Možné by rovněž bylo postupovat podle výzkumné studie, která uvádí, že kvalitu DNA ve spermatu lze zlepšit každodenním sexem.

„Kouřila jsi cigarety? Nebo marihuanu?“ Rosie nechala kouření ani ne před rokem a občas docházelo k recidivám, většinou v souvislosti s konzumací alkoholu.

„Hele, přestaň mě děsit. Ne. Víš, co by ti mělo dělat hlavu? Steroidy.“

„Ty užíváš nějaké steroidy?“

„Ne, žádné neužívám. Jenže ty mě stresuješ. Stres vytváří kortizol, což je steroidní hormon. Kortizol prostupuje placentou a děti s vysokou hladinou kortizolu mívají v pozdějším životě deprese.“

„To máš podložené výzkumem?“

„Věnuju se tomu jen posledních pět let. O čem myslíš, že je moje dizertace?“ Rosie se vynořila z koupelny a vyplázla na mě jazyk. Připadalo mi, že se to ke zdůraznění vědecké autority jejich tvrzení moc

nehodí. „Takže ty máš na příštích devět měsíců jeden úkol. Postarat se, aby mě nic nestresovalo. Řekni nahlas: *Rosii nesmí nic stresovat.*“

Zopakoval jsem podle pokynu: „Rosii nesmí nic stresovat.“

„Bojím se, že teď už k tomu došlo. Cítím v sobě kortizol. Asi budu potřebovat masáž, abych se uvolnila.“

Byla tu i další kritická otázka. Snažil jsem se ji vyslovit tónem, který by Rosii nestresoval, zatímco jsem zahříval masážní olej.

„Víš určitě, že jsi těhotná? Konzultovala jsi to s lékařem?“

„Pro případ, že by ti to uniklo – studuju medicínu. Dvakrát jsem si udělala test. Včera ráno a pak než jsem ti to řekla. Dva falešné pozitivní výsledky jsou značně nepravděpodobné, profesore.“

„Správně. Ale brala jsi antikoncepční prášky.“

„Asi jsem zapomněla. Nebo jsi superpotentní.“

„Zapomněla jsi jednou, nebo víckrát?“

„Jak si mám pamatovat, co jsem zapomněla?“

Viděl jsem balení s tabletkami. Patřilo k těm mnoha ženským věcem, které se objevily v mém světě, když do něj přišla Rosie. Pilulky byly v bublinkách označených podle dnů v týdnu, kdy se měly užívat. Systém mi připadal dobrý, i když lepší by bylo mapovat konkrétní data. Představoval bych si něco jako digitální zásobník s alarmem. I v současné podobě však byly tabletky zabaleny tak, aby se předcházelo pochybením ze stran uživatelék mnohem méně inteligentních než Rosie. Všimnout si přehlédnutí pro ni muselo být velice snadné. Změnila ale rychle téma.

„Myslela jsem, že jsi šťastný. Kvůli miminku.“

Byl jsem asi tak šťastný jako v letadle, jehož kapitán by oznámil cestujícím, že oba motory stroje selhaly, ale jeden se mu podařilo re-

startovat. Potěšilo by mě, že pravděpodobně přežiju, ale na prvním místě by mě šokovalo, že k takové situaci vůbec došlo. A očekával bych důsledné vyšetření všech jejích příčin.

Zřejmě jsem s odpovědí čekal příliš dlouho. Rosie svůj předpoklad zopakovala.

„Včera jsi říkal, že jsi šťastný.“

Od chvíle, kdy jsme s Rosií podstoupili svatební obřad v kostele, na památku irských předků její ateistické matky – kde její otec Phil vystupoval v roli „otce předávajícího dceru manželovi“, což se jistě silně vzpíralo Rosiiným feministickým názorům, a kde Rosie měla neobvyklé bílé šaty a závoj, jež hodlala obléknout jen jednou, a kde jsme unikli házení nastříhaného barevného papíru jen díky tomu, že to tamní regule (rozumně) zakazovaly –, jsem se naučil, že v manželství musí rozum často ustoupit harmonii. Kdyby tam konfety povolovali, přistoupil bych na ně.

„Samozřejmě, samozřejmě,“ potvrdil jsem. Snažil jsem se udržovat racionální nekonfrontační konverzaci, zatímco jsem zpracovával vzpomínky a masíroval olej do Rosiina nahého těla. „Jen by mě zajímalo, jak k tomu došlo. Jako vědce.“

„Bylo to v sobotu ráno po tom, co jsi zašel pro snídani, a pak jsi dělal Gregoryho Pecka v *Prázdninách v Římě*.“ Rosie se ho pokusila napodobit sama. „Měla bys pořád nosit moje věci.“

„Měl jsem na sobě košili, když jsem to dělal?“

„Takže si to pamatuješ. Máš pravdu. Řekla jsem ti, aby sis ji sundal.“

Prvního června. Ten den změnil můj život. Už zase.

„Nemyslela jsem si, že se to povede hned,“ dodala Rosie. „Předpokládala jsem, že to může trvat měsíce, možná léta, jako u Sonii.“

Zpětně jsem si uvědomil, že to byl dokonalý okamžik, kdy jsem jí mohl povědět o Geneovi. Jenže v tu chvíli mi ještě nedošlo, co tím

vlastně připustila: že si hormonální antikoncepci nevzala úmyslně. Mohl jsem toho využít a přijít s vlastním odhalením. Jenže jsem se soustředil na masírování.

„Už se necítíš tak stresovaná?“ zeptal jsem se.

Rozesmála se. „Naše dítě je mimo ohrožení. Prozatím.“

„Dala by sis kávu? Borůvkový muffin jsem ti dal do lednice.“

„Dělej dál to, co děláš.“

Když jsem se řídil jejím pokynem, vedlo to k dalším činnostem, v jejichž důsledku jsem přišel o časové okénko mezi snídaní a výukou aikido, a neměl jsem tak čas probrat Problém Gene. Když jsem se vrátil, Rosie navrhl, abychom vynechali návštěvu Muzea přírodní historie, a ona tak mohla pokračovat s dizertací. Volný čas navíc jsem využil k bádání v oboru piva.

Dave nás odvezl do nového činžovního domu mezi High Lane a řekou Hudson. Překvapilo mě, že „sklípek“ je ve skutečnosti malá ložnice v bytě na třicátém devátém podlaží. Byl poslední pod střešním apartmánem, který zatím zůstával volný. Také spodní byt byl jinak nezařízený. Dave ložnici izoloval chladicími panely a instaloval do ní komplexní ochlazovací systém.

„Víc by se získalo, kdyby se dal izolovat i strop,“ prohlásil Dave. Souhlasil jsem. Náklady by se rychle vrátily v podobě ušetřené elektrické energie. Od seznámení s Davem jsem se toho o chlazení dozvěděl opravdu hodně.

„Proč jsi to neudělal?“

„Správa budovy. Podle mě by ustoupili, ale klientovi na výdajích za elektrinu moc nezáleží.“

„Asi bude extrémně bohatý. Nebo má extrémně rád pivo.“

„Obojí.“ Dave ukázal nahoru. „Koupil si dva čtyřpokojevé byty. Tenhle má jen kvůli pivu.“

Přitiskl si prst na rty v obecném gestu žádajícím ticho a utajení tématu. Ve dveřích se objevil menší hubený mužik s drsnou tváří a dlouhými šedivými vlasy staženými do culíku. BMI jsem odhadoval na dvacet, věk kolem šedesáti pěti. Kdybych měl tipovat profesi, zkusil bych instalatéra. Pokud to byl bývalý instalátér, který vyhrál v loterii, jako klient je velice zajímavý.

Promluvil se silným britským přízvukem. „Dobrý den, Davide. Přivedl jste si kamaráda?“ Natáhl ke mně ruku. „George.“

Stiskl jsem ji podle etikety stejně silně jako on – tedy průměrně. „Don.“

Když jsme měli za sebou formality, George si prohlédl místnost.

„Na jakou přibližnou teplotu jste to nastavil?“

Dave mu dal odpověď, o níž jsem vytušil, že není správná. „Na pivo ji nastavujeme asi na sedm stupňů. Celsia.“

George neměl ve tváři žádný výraz. „Zatraceně, chcete to zmrazit? Když budu chtít pít ležák, dám si ho nahoře do lednice. Povězte mi, co víte o opravdovém pivu. Anglickém.“

Dave je nesmírně schopný, ale učí se z praxe a zkušeností. Já naproti tomu mnohem efektivněji čerpám vědomosti čtením. Proto mi trvalo tak dlouho ovládnout aikido, karate a míchání nápojů v praxi. S anglickým pivem zřejmě Dave neměl žádné zkušenosti.

Odpověděl jsem za něj. „Na anglické světlé pivo je doporučovaná teplota mezi deseti a třinácti stupni Celsia. Na tmavé pivo, typy porter, stout a podobně, se doporučuje teplota od třinácti do patnácti stupňů. V přepočtu to znamená padesát až padesát pět celých čtyři stupně Fahrenheita na světlé pivo a padesát pět celých čtyři až padesát devět stupňů Fahrenheita na tmavé pivo.“

George se usmál. „Australan?“

„Správně.“

„Za to nemůžete. Pokračujte.“

Vyložil jsem mu pravidla doporučená pro řádné skladování anglického piva. Moje znalosti George zřejmě uspokojily.

„Chytrý chlapík,“ prohlásil o mně. Otočil se k Daveovi. „Mám rád, když člověk ví, na co stačí, a sežene si pomoc, když ji potřebuje. Takže o moje pivo se bude starat Don?“

„Ehm, ne,“ odpověděl Dave. „Don je spíš jako... poradce.“

„Rozumím,“ přikývl George. „Tak kolik?“

Dave v profesionálních záležitostech dodržuje přísná etická pravidla. „Musíme to ještě dotáhnout do konce. Interiér vám vyhovuje?“ Ukázal na chladicí zařízení, izolaci a potrubí, které procházelo stropem.

„Co myslíte, Done?“ zeptal se George.

„Nedostatečná izolace,“ odpověděl jsem. „Poplatky za spotřebu elektrické energie budou vysoké.“

„To nestojí za tu námahu. Už tak mám dohadů s manažerem budovy až po krk. Nelíbilo by se mu, kdybych nechal dělat díry do stropu. Nechám si to, dokud nebudu chtít udělat točité schodiště.“ Rozesmál se. „Jinak v pořádku?“

„Správně.“ Daveovi jsem věřil.

George nás vzal nahoru. Byt to byl neobvyklý, ale jako anglická hospoda by působil tradičně. Stěny mezi pokoji byly odstraněny, takže ze tří ložnic se stal obývací pokoj zařízený množstvím dřevěných stolků a židlí. Bar měl šest píp napojených potrubím na pivní sklípek o patro níž. Vysoko na stěně visela velká plochá televize. Byl tam dokonce i stupínek pro kapelu s nachystaným pianem, bubny a zesilovači. George se choval velice přátelsky a nabídl nám z lednic za barem mok z malého pivovaru.

„Limonáda,“ prohlásil, když jsme ho pili na balkoně s výhledem na Hudson až k New Jersey. „To dobré přivezou v pondělí.“

Vrátil se dovnitř a přišel s koženou brašničkou.

„Tak už mi tu špatnou zprávu vyklopte,“ vyzval Davea, který to interpretoval jako žádost o fakturu a podal mu složený papír. George se na něj krátce podíval a vytáhl z brašničky dva balíčky stodalarevek. Jeden podal Daveovi, z druhého odpočítal dalších třicet čtyři bankovek.

„Třináct tisíc čtyři sta. Zaokrouhleně. Zbytečné kvůli tomu obtěžovat daňové úředníky.“ Podal mi vizitku. „Zavolejte kdykoli, Done, kdyby se vám něco nezdálo.“

George dal jasně najevo, že chce, abych aspoň prvních pár týdnů kontroloval jeho sklep denně večer i ráno. Dave tu zakázku potřeboval. Než Sonia otěhotněla, odešel ze zaměstnání na volnou nohu, a teď nevydělával moc peněz. V poslední době už neměl ani na lístky na baseball. Sonia plánovala, že po narození dítěte (které si samo vyžádá značné náklady) přestane pracovat.

Dave je můj kamarád, takže jsem neměl na vybranou. Musím si přeorganizovat rozvrh tak, abych mohl dvakrát denně zajet do Chelsea.

Před naším domem mě zastavil správce, jemuž jsem se obecně vyhýbal z hlediska vysoké pravděpodobnosti konfrontačního chování.

„Pane Tillmane, dostali jsme závažnou stížnost. Zřejmě jste napadl jednoho z vašich sousedů.“

„Nesprávně. On napadl mě. Využil jsem základní stupeň aikida nezbytný k tomu, abych zabránil zranění nás obou. Navíc obarvil prádlo mé manželky purpurově a sprostě ji urazil.“

„Takže jste ho napadl.“

„Nesprávně.“

„Mně to zní správně. Právě jste povídal, že jste na něj použil karate.“

Chtěl jsem vznést námitky, ale než jsem to stačil udělat, zase promluvil.

„Pane Tillmane, na byty v téhle budově máme dlouhý seznam čekatelů.“ Roztáhl ruce, zřejmě aby názorně zdůraznil zmiňovanou délku. „Vystěhujeme vás a váš byt obsadíme někým, někým... *normálním*, klidně hned zítra. To není jen varování. Promluvíím s majiteli. My tady žádné magory nepotřebujeme, pane Tillmane.“

5

MATČIN SOBOTNÍ VEČERNÍ HOVOR PROSTŘEDNICTVÍM SKYPU ZE Sheppartonu se uskutečnil dle plánu v 19.00 hodin Atlantského letního času, t.j. v 9.00 hodin Východoaustralského standardního času.

Rodinné železářství se drželo. Můj bratr Trevor by si měl častěji někam vyrazit a najít si někoho jako Rosie. Můj strýc se díkybohu uzdravoval.

Mohl jsem matku ujistit, že se nám s Rosií daří dobře, v práci se nám taky daří dobře, a že vděk za strýcovu lékařskou prognózu patří spíš pokroku v medicíně než božstvu, které zřejmě umožnilo, aby se u něj rozvinula rakovina. Matka mi vysvětlila, že jen použila obvyklý hovorový obrat a nechtěla přičítat zásluhy vědy zásahu nějakého božstva, chraň bůh, což je taky jen hovorový obrat, Donalde. Za posledních třicet let se naše hovory příliš nezměnily.

Příprava večere byla náročná na čas a talíř s různými druhy suši vyžadoval spoustu ingrediencí. Když jsme s Rosií zasedli ke stolu, pořád ještě jsem jí neoznámil informaci o Geneovi.

Ale Rosie chtěla mluvit o těhotenství.

„Dávala jsem se na web. Víš, že miminko není ještě ani centimetr dlouhé?“

„Termín *miminko* je zavádějící. Zatím to není o moc víc než blastocysta.“

„Já tomu blastocysta říkat odmítám.“

„Embryo. Zatím to ještě není ani plod.“

„Pozor, Done. Tohle už nehodlám opakovat. Čtyřicet týdnů *nechci slyšet* žádné technické komentáře.“

„Třicet pět. Těhotenství se obvykle měří od okamžiku předcházejícím o dva týdny početí a náš nejlepší odhad je, že k němu došlo před třemi týdny, vzhledem k vzpomínkám spojeným s *Prázdninami v Římě*. Což by měl potvrdit lékařský odborník. Už máš domluvenou kontrolu?“

„Zjistila jsem to teprve včera. A stejně, pokud jde o mě, je to dítě. Potenciální dítě, dobře?“

„Dalo by se použít i budoucí. Zatím se tvoří, takže Budoucí utvořené dítě.“

„Jo.“

„Výborně. Budeme o něm mluvit jako o Budoucím utvořeném dítěti, což je zkráceně Bud.“

„Bud? To zní jak jméno pro sedmdesátníka. A jak víš, že *o něm*, ne *o ní*?“

„Bez ohledu na pohlaví je pravděpodobné, že Bud se sedmdesáti let dožije, za předpokladu, že vývoj bude probíhat uspokojivě, stejně jako porod, že nedojde k zásadnímu poškození podmínek životního prostředí, z nichž vycházejí statistiky, jako například při jaderné válce, pádu meteoritu podobně jako toho, který způsobil vyhynutí dinosaurů –“

„– nebo že ho jeho otec umluví k smrti. A stejně je to mužské jméno.“

„Proč? Bud kromě jiného znamená Poupě, což může být klidně ženské jméno, které mimochodem připomíná tvoje, protože se podobně jako tvoje vztahuje ke květině –“

„Jo, jo, dobře! Říkala jsem si, že by dítě, v budoucím čase, mohlo spát v obýváku. Než si najdeme něco většího.“

„Samozřejmě. Můžeme Budovi koupit skládací lehátko.“

„Cože? Done, děti spí v postýlce.“

„Já myslel na později. Až bude dost velký na postel. Můžeme ji koupit hned, abychom byli připravení. Jestli chceš, zajdeme zítra do obchodu s nábytkem.“

„Done, nepotřebujeme postel. Zatím dokonce nemusíme kupovat ani postýlku. Počkáme s tím, než budeme vědět, že je všechno v pořádku.“

Nalil jsem si poslední zbytek včerejšího pinot gris a přál si, aby ho v lahvi bylo víc. Chození kolem horké kaše tady nic nezmuže. Musím do toho přímo.

„Potřebujeme postel pro Genea. On a Claudia se rozešli. Dostal místo na Kolumbijské, a než si sežene nějaké bydlení, bude u nás.“

Možná, že tenhle aspekt Geneovy stáže jsem dost dobře nepromyslel. Nejspíš jsem to měl s Rosií probrat, než jsem mu nabídl ubytování. Ale připadalo mi logické, aby zůstal u nás, dokud si nenajde vlastní byt. Člověk má pomáhat bezdomovcům.

Jsem si vědom své neschopnosti předvídat lidské reakce. Ale mohl jsem si klidně vsadit na první výraz, který Rosie po mém oznámení použije. A vyhrál bych. Třikrát.

„Do prdele, do prdele, do prdele.“

Můj předpoklad, že nakonec přijme návrh jako nevyhnutelný, se však bohužel ukázal jako mylný. Moje série argumentů nevyvrátila její odpor, vlastně zapůsobila spíš opačně. Dokonce i můj nejsilnější bod obhajoby – že Gene je tím nejlépe kvalifikovaným člověkem na pla-

netě, který jí může pomoci s dizertací – byl zamítnut na základě výlučně emocionálních výhrad.

„V žádném případě. Prostě neexistuje, aby ten narcisistický, nevěrný, misogynní, nevědecký... *dobytek* spal v našem bytě.“

Připadalo mi nespravedlivé obviňovat Genea z *nevědeckosti*, ale když jsem začal vypočítávat jeho akademické úspěchy, Rosie odešla do ložnice a zabouchla za sebou dveře.

Vytáhl jsem Georgeovu vizitku, abych ji vložil do svého adresáře. Pod jménem stál název skupiny: Mrtví králové. Ke svému úžasu jsem ho znal. Vzhledem k tomu, že se můj hudební vkus formoval pod vlivem otcovy sbírky gramodesek, jsem si tuhle britskou skupinu populární koncem šedesátých let vybavoval.

Podle Wikipedie začala být znovu aktivní v roce 1999, kdy hrála na palubách výletních lodí plujících přes Atlantik. Dva z původních členů už byli mrtví, ale nahradili je noví. George byl bubeník. Měl za sebou čtyři manželství, čtyři rozvody a sedm dětí, ale kupodivu se projevil jako relativně duševně stabilní člen kapely. O jeho lásce k pivu se autor profilu nezmiňoval.

Když jsem šel do postele, Rosie už spala. V duchu jsem si pořídil seznam dalších výhod Geneova pobytu u nás, ale moudře jsem usoudil, že budit ji kvůli tomu není vhodné.

Rosie se kupodivu probudila dřív než já, zřejmě proto, že svůj spací cyklus zahájila dřív. Udělala kávu do francouzského presovače.

„Říkala jsem si, že bych neměla pít espresso,“ prohlásila.

„Proč?“

„Je v něm moc kofeinu.“

„Káva připravená prostřednictvím presovaru má ve skutečnosti dva a půlkrát vyšší obsah kofeinu než espresso.“

„Sakra. Snažím se dělat všechno správně...“

„To číslo je přibližné. Espresso, která nosím z podniku Otha, jsou trojitá, kdežto tahle káva je zřejmě vzhledem k tvé nezkušenosti nezvykle slabá.“

„Tak aspoň víš, kdo ji bude dělat příště.“

Rosie se usmívala. Připadalo mi to jako vhodná chvíle předestřít jí dodatečný seznam výhod Geneova pobytu. Ale promluvila jako první.

„Done, s tím Genem. Víím, že je to tvůj kamarád. Chápu, že jsi loajální a laskavý. A možná, že kdybych zrovna nezjistila, že jsem těhotná... ale řeknu to jen jednou a pak už se v životě posuneme dál, ano? Pro Genea tady nemáme místo. Moje poslední slovo.“

V duchu jsem si výraz *moje poslední slovo* přidal do slovníku vhodných konverzačních obrátů k ukončení hovoru. Jenže Rosie sama sobě odporovala už pár vteřin po tom, co jsem spustil nohy z postele.

„Hej, ty. Dneska chci přes den psát, ale večer ti to natru, jasný? A teď mě pojď obejmout.“

Stáhla mě zase do postele a políbila mě. Je k nevíře, jak má někdo další z tak nekonzistentního sledu prohlášení rozeznat emocionální stav dotyčné osoby.

Když jsem si přebral naši slovní výměnu, pochopil jsem, že s tím „natřením“ to Rosie myslela metaforicky a pozitivně. Zvykli jsme si už na to, že se při směnách v Alchymistovi snažíme navzájem přetrumfnout. Obecně považuji takové uměle vyvolávané soutěžení při profesionální

činnosti za kontraproduktivní, ale naši výkonnost to stabilně zvyšovalo. Čas v koktejlovém baru ubíhal rychle, což byl spolehlivý ukazatel toho, že si to oba užíváme. Bohužel tam došlo k vystřídání majitelů. Každá změna optimální situace může být jen k horšímu, a nový manažer Hector, jemuž jsme soukromě říkali Vinař, to jen dokládal.

Vinaři bylo asi osmadvacet, odhadované BMI dvacet dva, měl čerňou bradku a brýle s tlustými obroučkami, které mě kdysi definovaly jako nepraktického intelektuála, ale teď začaly být moderní.

Nový manažer nahradil stolky dlouhými lavicemi, zesílil osvětlení a nabídku místo na koktejly směřoval na španělské víno jako doplněk revidovaného jídelního lístku, který se skládal z paelly.

Vinař nedávno získal magisterský titul za studium ekonomie a jeho změny byly nejspíš v souladu s posledními trendy v oboru gastronomických služeb. Jejich výsledkem byl nicméně odliv stálých hostů, a tudíž i propuštění dvou z našich kolegů, což majitel zdůvodnil zhoršenými ekonomickými podmínkami.

„Přijali mě právě včas,“ tvrdil o sobě. Často.

Při pěší cestě do čtvrti Flatiron po chodníku vedle vozovky jsme se s Rosií drželi za ruce. Vypadala, že je ve výborné náladě, navzdory jejím obvyklým výhradám k černobílé uniformě, kterou jsem osobně pokládal za velice atraktivní. Dorazili jsme o dvě minuty dříve před plánovanou dobou příchodu, v 19.28. Obsazeny byly jen tři stoly a u baru nebyl nikdo.

„Jste tu tak tak,“ oznámil nám Vinař. „Přesnost je jedním z hledisek, podle nichž jste hodnoceni.“

Rosie se rozhlédla po poloprázdné místnosti. „Nezdá se, že byste měli velkou honičku.“

„To se změní. Máme rezervaci pro šestnáct osob. Na osmou.“

„Myslel jsem, že nebereme rezervace,“ připomněl jsem Vinaři. „Že to je nové pravidlo.“

„Nové pravidlo je, že vyděláváme peníze. A tohle jsou VIP hosté. Velice významní VIP. Moji přátelé.“

Vzhledem k řídké návštěvnosti trvalo dalších dvacet dva minut, než si někdo objednal koktejl. Do podniku dorazila čtyřčlenná skupinka (odhadovaný věk kolem čtyřiceti pěti, odhadovaná BMI mezi dvaceti a dvaceti osmi) a posadila se k baru, i když se je Vinař snažil nasměrovat ke stolu.

„Co vám můžu nabídnout?“ zeptala se Rosie.

Dva muži a dvě ženy si vyměnili pohledy. Lidé si obvykle k tak rutinnímu rozhodnutí nevyžadují rady přátel nebo kolegů, bylo to nevyklé. Pokud ovšem trvali na nezávislém názoru, měli by to raději konzultovat s odborníkem.

„Doporučuji koktejly,“ sdělil jsem jim. „Vzhledem k tomu, že tohle je koktejlový bar. Dokážeme vyhovět každé známé chuti a alkoholovým preferencím.“

Vinař se objevil vedle skupinky z levé strany. „Don vám také může nabídnout vinný lístek.“

Rosie položila na bar kožené desky s vinným lístkem. Čtveřice si ho neвшímala. Jeden z mužů se usmál. „Já si dám koktejl. Whisky sour.“

„S vaječným bílkem nebo bez?“ zeptal jsem se v souladu s mým úkolem vést jednání se zákazníky.

„S ním.“

„Led?“

„Ano, prosím.“

„Výborně.“ Zavolal jsem na Rosii: „Jednu Bostonskou, sour na ledu,“ pleskl rukou do pultu a spustil stopky na hodinkách. Rosie už stála u polic s alkoholem za mnou a věděl jsem, že dodá whisky.

Položil jsem na pult šejkr, dodal lžící ledu a rozpůlil citron. Zatím jsem zjišťoval ostatní tři objednávky. Věděl jsem, že mě Vinař sleduje. Doufal jsem, že na něj jako na absolventa ekonomie moje výkonnost udělá dojem.

Tento proces jsem navrhnul já a upravoval ho tak, abychom oba co nejlépe využili naší kapacity. Měl jsem v hlavě databázi receptů, ale Rosie byla mnohem obratnější při přípravě. Je úsporné, když jeden člověk vymačkává šťávu z citronu a druhý zatím dodá všechny druhy alkoholu. Samozřejmě to vyžaduje souhru v reálném čase, pro niž je nezbytností hbitá mysl a trochu cviku. Silně jsem pochyboval, že by dva barmani, připravující každý jednotlivé koktejly, mohli být tak výkonní.

Když jsem naléval třetí koktejl, cosmopolitan, Rosie už bubnovala prsty na bar, protože už ozdobila mojito. „Natřela“ mi to, aspoň při první objednávce. Když jsme hladkou souhrou našich čtyř paží servirovali koktejly, hosté se rozesmáli a pak nám zatleskali. Na takovou reakci jsme byli zvyklí.

Vinař se také usmíval. „Posadte se ke stolu, prosím,“ vyzval naše hosty.

„Nám je dobře tady,“ ujistil ho pan Whisky sour. Napil se. „Líbí se nám to pozorovat. Tak dobrý koktejl jsem ještě nepil.“

„Prosím, vyberte si stůl a já vám přinesu tapas – na účet podniku.“

Vinař vzal z police za mnou čtyři vinné sklenky. „Viděl jste *Indiana Jones a Chrám zkázy*?“ zeptal se mě.

Zavrtěl jsem hlavou.

„Done, vy a Rosie mi připomínáte tu scénu, kde se útočník před Jonesem vytahuje, jak dobře to umí s kordem.“ Vinař ukázal na naše hosty popíjející koktejly a předvedl jakési pohyby rukama, které měly zřejmě předstírat šermířské umění.

„Švih, švih, švih, švih, velice působivé, čtyři koktejly, sedmdesát dva dolarů.“

Vzal lahev červeného vína a otevřel ji. „Flor de Pingus.“ Zvedl ruku a předvedl ukazováčkem a palcem úhel devadesáti stupňů. Ostatní prsty zůstaly sevřené. „*Pif, pif, pif, pif.* Sto devadesát dva dolarů.“

„Vůl,“ řekla Rosie, když Vinař odnesl skleničky čtveřici, která si u nás objednala koktejly. Její tón nezněl, jako by to myslela láskyplně. „Podívej se, jak se ti lidi tváří.“

„Vypadají šťastně. Vinařův argument je rozumný.“

„Samozřejmě, že jsou šťastní. Už si nic dalšího neobjednají. Každý je rád, když dostane pití zdarma.“ Rosie vrátila sklenici do stojanu s vynaložením zbytečně velké síly. Rozeznal jsem hněv.

„Doporučuju odchod domů,“ řekl jsem.

„Proč? Nic mi není. Jsem jen našťvaná. Ne na tebe.“

„Správně. Stresovaná. Vytváří se kortizol, což je pro Buda nezdravé. Vzhledem ke zkušenosti je zde vysoká pravděpodobnost, že s Vinařem vyvoláš nepříjemnou interakci a po zbytek směny budeš ve stresu. Pokud to v sobě budeš potlačovat, bude to rovněž stresující.“

„Znáš mě tak dobře. Zvládneš to beze mě?“

„Samozřejmě. Počty hostů jsou trvale nízké.“

„Tak jsem to nemyslela.“ Zasmála se a políbila mě. „Řeknu Vinařovi, že mi není dobře.“

Ve 21.34 dorazila skupina osmnácti osob. Stůl, který byl pro ně celý večer rezervován a nepoužíval se, se musel prodloužit. Několik z nich bylo na první pohled pod vlivem omamných látek. Středem pozornosti byla jedna žena, věk kolem dvaceti pěti let, odhadované BMI dvacet šest. Vzhledem k hlasitosti a tónu jejího verbálního projevu jsem hladinu alkoholu v krvi odhadoval na 0,1 gramu na litr.

„Ve skutečnosti vypadá menší. A vypasenější.“ Náš kolega barman Jamie-Paul pozoroval skupinu.

„Kdo?“

„Kdo myslíš?“ Ukázal na Hlasitou ženu.

„Kdo je to?“

„Děláš si srandu?“

Nežertoval jsem, ale Jamie-Paul už nereagoval.

O pár minut později, když se společnost usadila, za mnou přišel Vinař. „Chtějí koktejlového kašpara. Řekl bych, že myslí vás.“

Vydal jsem se ke stolu, kde mě pozdravil muž se zrzavými vlasy, které neměly tak dramatickou barvu jako Rosiiny. Zdálo se, že společnost tvoří pouze lidé ve věku dvacet pět až třicet let.

„Vy jste od koktejlů?“

„Správně. Jsem zde zaměstnán, abych míchal koktejly. Co si dáte?“

„Jste ten chlapík, co má – jak to říkáte – koktejl pro každou příležitost? A nosíte v hlavě všechny recepty? Jste to vy?“

„Možná jsou i jiní barmani se stejnými schopnostmi.“

Zrzek oslovil celý stůl – hlasitě, protože okolní úroveň hluku už byla vysoká.

„Poslouchejte, tenhle chlápek – jak se jmenujete?“

„Don Tillman.“

„Nazdar, Dane!“ zavolala Hlasitá žena. „Co děláte, když nemícháte koktejly?“

„Bezpočet různých aktivit. Pracuju jako profesor genetiky.“

Hlasitá žena se rozesmála ještě halasněji.

Zrzek pokračoval: „Takže tady Don je koktejlový král. Pamatuje si všechny na téhle planetě. Stačí mu říct bourbon a vermut a vypadne z něj martini.“

„Manhattan. Také Američan v Paříži, boulevardier, Oppenheim, Americké zlatíčko nebo Fregata.“

Hlasitá žena se zasmála. Hlasitě. „Rain Man! Víte, co myslím. Dustin Hoffman, jak si pamatoval všechny karty. Dan je koktejlový Rain Man.“

Rain Man! Ten film jsem viděl. S jeho hlavním hrdinou, který se vyjadřoval nesrozumitelně, byl závislý na péči jiných a nezaměstnatelný, jsem se v žádném ohledu neidentifikoval. Společnost tvořená Rain Many by byla dysfunkční. Společnost tvořená Dony Tillmany by byla výkonná, bezpečná a pro nás všechny příjemná.

Několik hostů kolem stolu se zasmálo. Rozhodl jsem se to srovnání ignorovat, stejně jako chybu ve svém jméně. Hlasitá žena byla opilá. Kdyby se později viděla v tomto stavu na záznamu, zřejmě by se za sebe styděla.

Zrzek mluvil dál. „Don vám vybere koktejl, který bude přesně odpovídat tomu, na co máte chuť, pak si zapamatuje všechny vaše objednávky a přinese vám každému správný nápoj. Mám pravdu, Done?“

„Pokud si lidé nepřesednou.“ Moje paměť si s tvářemi neumí poradit tak dobře jako s čísly. Podíval jsem se na Zrzka. „Přejete si přistoupit k objednávkovému procesu?“

„Máte něco s tequilou a bourbonem?“

„Doporučuji margaritu Vysočina. Název naznačuje jako přísadu skotskou, ale použití bourbonu je rovněž užívanou variantou.“

„Bombááá!“ zajásal Zrzek, jako bych na konci deváté směny trefil domácí metu a vyhrál zápas. Zatím jsem měl za sebou jen jednu osmnáctinu úkolu. Soustředil jsem se raději na příjem objednávek než na vytváření podrobnějších baseballových analogií. To může počkat do mého dalšího setkání s Davem.

Zrzkova sousedka chtěla něco jako margaritu, ale spíš jako long drink, ale aby to nebyla jen margarita s ledem nebo sodovkou – víte – něco jiného, zajímavějšího. Doporučil jsem palomu se šťávou z růžového grapefruitu se špetkou aromatické soli.

Teď byla řada na Hlasité ženě. Prohlížel jsem si ji pečlivě, ale nepoznával jsem ji. Což nebylo v rozporu s její údajnou slávou. Populární kulturu většinou nesleduju. I kdyby byla vynikající genetičkou, její tvář bych si nejspíš nezapamatoval.

„Takže, Rain Mane Dane. Udělejte mi koktejl, který vyjadřuje moji osobnost.“

Tento návrh se setkal s halasnou podporou. Bohužel jsem nebyl v postavení, kdy bych mohl její žádosti vyhovět.

„Lituji. Nic o vás nevím.“

„Děláte si srandu, že jo?“

„Nesprávně.“ Pokusil jsem se vymyslet zdvořilý způsob, jak zjistit něco o její osobnosti. „Jaké máte povolání?“

Všichni až na Hlasitou se rozesmáli. Zdálo se, že ta uvažuje o odpovědi.

„To zvládnu. Jsem herečka a zpěvačka. A ještě vám řeknu něco. Všichni si myslí, že mě znají, ale ve skutečnosti to není pravda. Takže co mi doporučíte za koktejl, Rain Mane Dane? Záhadný nápoj Šantán?“

Žádný koktejl toho jména jsem neznal, což pravděpodobně znamenalo, že si ho vymyslela, aby udělala dojem na své přátele. Můj mozek je vysoce výkonný při prohledávání seznamu koktejlů podle ingrediencí, ale dokáže také rychle hledat neobvyklé vzorce. Dvě povolání a vlastní hodnocení našly odpovídající popis osobnosti zcela bez problémů.

Pokrytecká lhářka.

Už jsem chtěl svoje zjištění zveřejnit, když mi došlo, že by mohl nastat problém. Takový, jenž by mohl ohrozit naplnění mých legálních a morálních povinností držitele licence Absolventa výcvikového programu zodpovědného podávání alkoholických nápojů na území státu New York. Přistoupil jsem proto rovnou k dalšímu bodu.

„Doporučuji panenskou coladu.“

„Co to má znamenat? Že jsem ještě panna?“

„Rozhodně ne.“ Všichni se rozesmáli. Upřesnil jsem podrobnosti.
„Je to jako pina colada, ale bez alkoholu.“

„Bez alkoholu. Co má znamenat *tohle*?“

Rozhovor se začal zbytečně komplikovat. Připadalo mi snadnější přejít rovnou k tomu podstatnému. „Jste těhotná?“

„Prosím?“

„Těhotné ženy by neměly pít alkohol. Pokud máte jen nadváhu, namíchám vám alkoholický koktejl, ale vyžaduji upřesnění.“

Domů jsem jel metrem ve 21.52 hodin a uvažoval jsem, jak můj úsudek ovlivní Rosiinu situaci. Ještě nikdy jsem žádnou klientku baru nepodezíral z těhotenství. Možná vážně měla *jen* nadváhu. Měl jsem se míchat do osobního rozhodnutí cizího člověka v zemi, která si tak vysoce cení individuální nezávislosti a zodpovědnosti?

Sestavil jsem si v duchu seznam problémů, které se nahromadily v uplynulých padesáti dvou hodinách a nyní vyžadovaly rychlé řešení:

1. Modifikace mého denního rozvrhnu tak, aby se do něj vešly dvě kontroly pivního sklípku.
2. Problém Geneova ubytování.
3. Problém Jerome a prádelna, který nyní eskaloval.
4. Hrozba vystěhování vzhledem k bodu 3.
5. Umístění dítěte v malém bytě.
6. Placení nájmu a dalších výdajů poté, co jsme v důsledku mého jednání oba s Rosií přišli o náš částečný pracovní úvazek.
7. Jak seznámit Rosii s bodem 6 bez způsobení stresu spojeného s toxickým účinkem kortizolu.
8. Riziko opětovného zhroucení systému a fatálního poškození mého vztahu s Rosií v důsledku bodů uvedených výše.

Řešení problémů vyžadovalo čas. Jenže množství času bylo omezeno. K první kontrole pivního sklepa má dojít do dvaceti čtyř hodin. Správce budovy za mnou pravděpodobně přijde do zítřejšího večera a Jerome se může pokusit o pomstu kdykoli. Gene přiletí zanedlouho a Bud se dostaví už za třicet pět týdnů. Ode mě se žádalo přeseknutí gordického uzlu – vyřešení většiny potíží najednou jedinou akcí.

Po návratu domů jsem zjistil, že Rosie už spí. Rozhodl jsem se požit jisté množství alkoholu, abych povzbudil kreativní myšlení. Když jsem prohledával obsah lednice, abych našel pivo, najednou mi svítlo řešení. To je ono! Pořídíme si větší chladicí prostor a všechny ostatní problémy se vyřeší.

Zavolal jsem Georgovi.

6

PATŘÍ K OBECNĚ PŘIJÍMANÝM PŘEDPOKLADŮM, ŽE LIDÉ MAJÍ RÁDI překvapení. Z toho vycházejí tradice spojené s Vánoci, narozeninami a výročími. Podle mých zkušeností přináší akt obdarování větší potěšení dárce. Oběť je často pod tlakem, aby narychlo předstírala pozitivní reakci na nechtěný předmět nebo neplánovanou událost.

Rosie trvala na dodržování darovacích tradic, ale její volba vždy prozrazovala pozoruhodnou vnímavost. Kolegové už kladně komentovali obuv, kterou mi koupila před deseti dny k mým čtyřicátým prvním narozeninám a kterou jsem nyní nosil do práce místo běžeckých bot, jejichž lhůta použitelnosti vypršela.

Rosie tvrdila, že má ráda překvapení. Často mě vyzývala „překvap mě“, když jsem žádal její radu ohledně výběru divadelní hry nebo koncertu nebo restaurace nebo knihy. Moje nynější chystané překvapení zdaleka předčilo všechna předchozí s výjimkou odhalení identity jejího biologického otce a nabídky snubního prstenu.